

Sygn. akt: I Cgg 8/21

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 grudnia 2022 roku

Sąd Okręgowy w Gliwicach I Wydział Cywilny

w składzie: SSO Andrzej Kieć

po rozpoznaniu w dniu 15 grudnia 2022 roku w Gliwicach na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa W. B., A. F.

przeciwko (...) Spółce Akcyjnej z siedzibą w K.

o naprawienie szkody

1. zasądza od pozwanej (...) S. A. w K. na rzecz powoda W. B. kwotę 82.500 zł (osiemdziesiąt dwa tysiące pięćset) złotych z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi w następujący sposób:
  - od kwoty 2.000 zł (dwa tysiące) złotych od dnia 27 stycznia 2018 roku do dnia 16 lutego 2021r.;
  - od kwoty 80.500 zł (osiemdziesiąt tysięcy pięćset) złotych od dnia 4 marca 2021 roku do dnia zapłaty
2. oddala powództwo powoda W. B. w pozostałym zakresie;
3. zasądza od pozwanej (...) S. A. w K. na rzecz powódki A. F. kwotę 82.500 zł (osiemdziesiąt dwa tysiące pięćset) złotych z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi w następujący sposób:
  - od kwoty 2.000 zł (dwa tysiące) złotych od dnia 27 stycznia 2018 roku do dnia 16 lutego 2021r.;
  - od kwoty 80.500 zł (osiemdziesiąt tysięcy pięćset) złotych od dnia 4 marca 2021 roku do dnia zapłaty;
4. oddala powództwo powódki A. F. w pozostałym zakresie;
5. zasądza od pozwanej na rzecz powodów kwotę 900 zł (dziewięćset) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu;
6. nakazuje pobrać od pozwanej na rzecz Skarbu Państwa Sądu Okręgowego w Gliwicach kwotę 17.696,75 zł (siedemnaście tysięcy sześćset dziewięćdziesiąt sześć i 75/100) złotych tytułem kosztów sądowych.

SSO Andrzej Kieć

Sygn. akt I Cgg 8/21

UZASADNIENIE

Powodowie A. F. i W. B. w pozwie złożonym w dniu 13.12.2017 r. (data stempla pocztowego) wnieśli o zasądzenie na ich rzecz od pozwanej (...) S.A. w K. kwot po 2.000 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia wytoczenia powództwa, tytułem odszkodowania za szkody powstałe na nieruchomości położonej przy ul. (...) w R., zabudowanej budynkiem mieszkalnym. Nadto wnieśli o zasądzenie kosztów procesu.

W uzasadnieniu podali, że są współwłaścicielami po 1/2 części wyżej opisanej nieruchomości zabudowanej budynkiem mieszkalnym i budynkiem gospodarczym. Teren nieruchomości oraz obiekty zabudowane na nieruchomości zostały uszkodzone wskutek eksploatacji górniczej. Naprawa szkód winna nastąpić w drodze wypłaty odszkodowania.

W piśmie z dnia 16.02.2021 r. (k.369) powodowie dokonali modyfikacji (rozszerzyli powództwo) domagając się zasądzenia odszkodowania w kwocie po 85.000 zł dla każdego z nich z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi w następujący sposób: od kwoty 2.000 zł od dnia wytoczenia powództwa do dnia modyfikacji roszczenia i od kwoty 85.000 zł od dnia następnego po dokonaniu modyfikacji do dnia zapłaty.

Pozwana wniosła o odrzucenie pozwu zarzut, podnosząc zarzut powagi rzecz osądzonej, z uwagi na wyrok Sądu Rejonowego w Rudzie Śląskiej z dnia 22.12.2016r. Na wypadek nieuwzględnienia tego zarzutu wniosła o oddalenie powództwa i zasądzenie kosztów. Oświadczyła, że nie kwestionuje okoliczności, że działalność górnicza oddziałuje na nieruchomość powodów. Zakwestionowała jednak wysokość szkody. Pozwana podniosła zarzut przedawnienia roszczeń.

Sąd ustalił co następuje:

Powodowie są współwłaścicielami po 1/2 części nieruchomości położonej w R. przy ul. (...), na której posadowiono budynek mieszkalny. (odpis z Kw – k.6-11).

Teren na którym posadowiony jest budynek powodów podlega wpływom eksploatacji górniczej pozwanej Eksploatacja prowadzona była w okresie 1966- 2017. W tym czasie wpływy eksploatacji oddziaływały na nieruchomość powodów nieprzerwanie. Teren nieruchomości wskutek eksploatacji górniczej obniżył się o ponad 14 m. Wpływy nierównomiernego obniżenia i odkształceń poziomych spowodowały uszkodzenia w budynku powodów w postaci pęknięć elementów konstrukcyjnych, zarysowań tynków pochylenia posadzek.

(opinia biegłego z zakresu górnictwa i geologii R. S. k.89-123, k.161-162).

W wyniku wpływów eksploatacji górniczej prowadzonej przez pozwaną, na nieruchomości powodów powstało wiele uszkodzeń. Budynek mieszkalny powodów doznał szeregu uszkodzeń. Budynek został wychylony; wychylenie wynosi 8,8 mm/m. W budynku występują: pęknięcia ścian wewnętrznych oraz na elewacjach, pęknięcia nadproży okiennych, spękane przewody kominowe, zarysowania pasów tynków ścian, stropów i faset, zarysowania na stykach płyt g-k będących okładzinami stropów oraz w okolicy faset, zarysowania i uszkodzenia posadzek cementowych, wychylone od poziomu posadzki części parteru oraz części posadzek piętra I. Uszkodzeń doznał również budynek gospodarczy: pęknięcia ścian wewnątrz budynku, zarysowania pasów tynków ścian, stropów i faset, zarysowania i uszkodzenia posadzek cementowych. Na terenie działki w części północnej powstały znaczne wypiętrzenia i sfałdowania. Częściowo pozwana odpowiada również za szkody w postaci spękania ścian szamba oraz spękania betonowych cokołów ogrodzenia (odpowiedzialność pozwanej w 50% gdyż na powstanie uszkodzeń wpływ miały też inne przyczyny).

Koszty związane z usunięciem szkód górniczych na nieruchomości powodów wynoszą 154.591,45 zł. Na grudzień 2020 r (data sporządzenia opinii podstawowej przez biegłego) koszty te wynosiły 133.061 zł.

Budynek mieszkalny powodów został w wyniku wpływów górniczych wychylony; wychylenie wynosi 8,8 mm/m. Taki stopień wychylenia budynku nie kwalifikuje budynku do rektyfikacji. Wychylenie budynku powoduje szkodę w postaci utraty wartości budynku. Budynek pozostanie wychylony nawet w przypadku wykonania prac niwelujących wychylenie wewnątrz budynku w postaci poziomowania posadzek i stolarki budowlanej. Szkada z tytułu utraty wartości budynku z uwagi na jego wychylenie wynosi 31.285 zł.

(dowód: opinia biegłego z zakresu budownictwa M. W.- k 245-344, k. 490-550, k.475, e-protokół k.478).

Powodowie złożyli do pozwanej wniosek w sprawie naprawy szkód pismem z 6.10.2017r (k.12). Pozwana pismem z 16.11.2017r odmówiła ugodowego naprawienia szkód, podnosząc, iż w sprawie naprawy szkód zapadł już wyrok w sprawie I Cgg 9/16, który został zrealizowany.

Pomiędzy tymi stronami toczyło się pomiędzy przed Sądem Rejonowym w Rudzie Śląskiej postępowanie pod sygn. I Cgg9/16. Powodowie domagali się w tej sprawie naprawy szkód górniczych na ich nieruchomości położonej w R. przy ul. (...), poprzez zapłatę kwot po 2.500 zł na rzecz każdego powoda, z tytułu częściowego odszkodowania. W sprawie zapadł w dniu 22.12.2016r wyrok uwzględniający powództwo, w którym sąd zasądził kwoty po 2.500 zł na rzecz każdego z powodów (akta SR w Rudzie Śląskiej sygn. I Cgg 9/16).

Opisany stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie zgromadzonych w aktach dowodów z dokumentów oraz w oparciu o dowód z opinii biegłego górnictwa i geologii R. S. oraz dowód z opinii biegłego z zakresu budownictwa M. W.. Opinie biegłych były sporządzone w sposób wykazujący znajomość opiniowanej problematyki, były jasne, logiczne, weryfikowalne a przez to mogły stanowić podstawę ustaleń. Opinie ta nie zostały przekonująco zakwestionowana przez strony, nie zostało wykazane by były błędne, niefachowe a przez to nie została podważona ich wiarygodność. Wskazać należy, iż w zakresie stwierdzonych uszkodzeń w obiektach budowlanych powodów, sposobu ich usunięcia, kosztów naprawy szkód, sąd oparł się na opinii biegłego z zakresu budownictwa M. W. albowiem wskazane kwestie mieściły się w zakresie kompetencji tego biegłego. Sąd pominął wnioskowany dowód z opinii biegłego rzeczoznawcy majątkowego albowiem okoliczności na które dowód był wnioskowany wynikały już z opinii biegłego z zakresu budownictwa; przeprowadzania dowodu z kolejnej opinii spowodowały zbędną zwłokę w postępowaniu.

Sąd zważył co następuje:

W pierwszym rzędzie wskazać należy, iż nietrafny był zarzut strony pozwanej dotyczący powagi rzecz osądzonej, z uwagi na wyrok Sądu Rejonowego w Rudzie Śląskiej z dnia 22.12.2016r. Wniosek pozwanej o odrzucenie pozwu został oddalony postanowieniem z dnia 8 maja 2018r (k.37), które stało się prawomocne.

Za niezasadny sąd uznał również zarzut przedawnienia roszczeń. Teren na którym posadowiony jest budynek powodów podlega wpływom eksploatacji górniczej pozwanej prowadzonej w okresie 1966- 2017. W tym czasie wpływy eksploatacji oddziaływały na nieruchomość powodów nieprzerwanie. Termin przedawnienia roszczeń winien zatem biec od momentu gdy szkoda w całości wystąpiła (co na ogół można ocenić po uspokojeniu terenu). Niezależnie od tego zarzut przedawnienia był sprzeczny z art. 5 kc; powodowie domagali się naprawy szkód górniczych dotyczących nieruchomości zabudowanej budynkiem mieszkalnym, w którym zlokalizowane jest ich centrum życiowe. Nie można zarzucić im również zaniechania w dochodzeniu roszczeń; już złożenie pozwu w sprawie sygn. I Cgg 9/16 wskazuje na zamiar dochodzenia roszczeń związany z naprawą szkód górniczych.

Działanie sprawcze powodujące szkodę trwało w okresie obowiązywania ustawy prawo geologiczne i górnicze z dnia 9 czerwca 2011r., która weszła w życie w dniu 1 stycznia 2012 roku.

Zgodnie z art. 144 ust 1 ustawy prawo geologiczne i górnicze, właściciel nie może sprzeciwić się zagrożeniom spowodowanym ruchem zakładu górniczego, który jest prowadzony zgodnie z ustawą. Może on jednak żądać naprawienia wyrządzonej tym ruchem szkody, na zasadach określonych ustawą. Do naprawiania szkód będących następstwem eksploatacji, zgodnie z art. 145 ustawy prawo geologiczne i górnicze, mają zastosowanie przepisy kodeksu cywilnego.

Nieruchomość powodów położona jest na terenie górniczym i objęta była zasięgiem wpływów górniczych, za które odpowiedzialna jest pozwana (odpowiedzialność pozwanej nie była kwestionowana).

W wyniku wpływów eksploatacji górniczej prowadzonej przez pozwaną, na nieruchomości powodów powstało wiele uszkodzeń. Koszty związane z usunięciem szkód górniczych na nieruchomości powodów wynoszą 154.591,45 zł. (na grudzień 2020 r tj na czas sporządzenia opinii podstawowej przez biegłego, koszty te wynosiły 133.061 zł).

Budynek mieszkalny powodów został w wyniku wpływów górniczych wychylony; wychylenie wynosi 8,8 mm/m. Taki stopień wychylenia budynku nie kwalifikuje budynku do rektyfikacji. Wychylenie budynku powoduje szkodę w postaci utraty wartości budynku. Odszkodowanie z tytułu utraty wartości budynku jest zasadne gdyż budynek pozostanie wychylony nawet w przypadku wykonania prac niwelujących wychylenie wewnątrz budynku w postaci poziomowania posadzek i stolarki budowlanej. Szkada z tytułu utraty wartości budynku z uwagi na jego wychylenie wynosi 31.285 zł. Utrata wartości budynku z tytułu jego pochylenia powoduje uszczerbek majątkowy u powodów, zmusza ich również do tolerowania zamieszkiwania w wychylonym budynku; wychylenie wpływa chociażby na estetykę budynku – odszkodowanie jest zatem zasadne gdyż stanowi sposób naprawienia szkody.

Łączna szkoda powodów spowodowana działalnością górniczą pozwanej wynosi 185.876,45 zł. /154.591,45 zł. + 31.285 zł/; (na grudzień 2020 r tj na czas sporządzenia opinii podstawowej przez biegłego, szkoda została oszacowana na kwotę 164.346 zł).

Naprawienie szkody powinno nastąpić, według wyboru poszkodowanego, bądź przez przywrócenie stanu poprzedniego bądź przez zapłatę odpowiedniej sumy pieniężnej (art.363 kc). Poszkodowany ma prawo do pełnego naprawienia szkody, nie można go zmuszać do tolerowania szkody we własnym majątku. Poszkodowany wskutek działalności górniczej nie ma możliwości sprzeciwienia się prowadzeniu eksploatacji górniczej.

Odpowiedzialność przedsiębiorcy za skutki eksploatacji górniczej ma charakter odpowiedzialności deliktowej, a do naprawiania szkód będących następstwem eksploatacji zgodnie z art. 145 ustawy prawo geologiczne i górnicze mają zastosowanie przepisy kodeksu cywilnego.

Powodowie – po modyfikacji powództwa w piśmie z 16.02.2021r. - domagali się zasądzenia odszkodowania w kwocie po 85.000 zł dla każdego z powodów, z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi w następujący sposób: od kwoty 2.000 zł od dnia wytoczenia powództwa do dnia modyfikacji roszczenia i od kwoty 85.000 zł od dnia następnego po dokonaniu modyfikacji do dnia zapłaty.

Powodowie są współwłaścicielami po 1/2 części nieruchomości położonej w R. przy ul. (...) . Łącznie powodowie domagali się zasądzenia z tytułu odszkodowania kwoty 170.000 zł (2x 85.000 zł). Mając na uwadze treść opinii biegłego z zakresu budownictwa sporządzonej w sprawie, w oparciu o którą sąd ocenił szkodę powodów, żądanie to co do wysokości byłoby zasadne. Uszło jednak uwadze powodów, iż pozwana wypłacił im wcześniej z tytułu naprawienia szkody, w wykonaniu wyroku Sądu Rejonowego w Rudzie Śląskiej z dnia 22.12.2016r., odszkodowanie w kwocie po 2.500 zł na rzecz każdego powoda. W sprawie tej powodowie domagali się częściowej naprawy szkód w nieruchomości, zatem wypłacona im na poczet odszkodowania kwota podlega zaliczeniu na należne im odszkodowanie. Wskazać należy, iż fakt tego powodowie byli świadomi, gdyż wynika to z treści wniosku o naprawienie szkody z dnia 6.10.2017r (k.12). Powodowie nie wykazali ażeby w niniejszej sprawie domagali się naprawy innych szkód, niż wcześniej domagali się w sprawie sygn. I Cgg 9/16.

Biorąc wszystko powyższe pod uwagę, sąd zasądził na rzecz każdego z powodów kwotę po 82.500 zł., w oparciu o przepis art. 144 ust. 1 p.g.g.

O odsetkach od zasądzonej kwoty orzeczono w oparciu o przepis art. 481 k.c. Powodowie żądanie odsetkowe sprecyzowali w piśmie opatrzonym datą 16.02.2021r (k.369) Sąd żądanie odsetkowe uznał za zasadne częściowo. Sąd uznał za zasadne żądanie odsetkowe od kwot 2.000 za okres od dnia następnego po dniu doręczenia stronie pozwanej odpisu pozwu (co nastąpiło 26.01.2018r k.18) do dnia 16.02.2021r, zaś od kwoty 80.500 zł - od dnia następnego po doręczeniu stronie pozwanej odpisu pisma powodów zawierającego rozszerzenie pozwu opatrzonym datą 16.02.2021r. (co nastąpiło 3.03.2021r k.378)– z tymi dniami roszczenie stało się wymagalne i pozwana pozostawała w zwłoce.

Zauważyć należy, iż powodowie nie wykazali by przedprocesowo dokonali stanowczego wezwania do zapłaty określonej kwoty pieniężnej, co mogłoby spowodować wymagalność roszczenia – nie spełnia tego wymogu ich pismo dotyczącego wezwania do ugodowego zakończenia sporu.

Strona pozwana, po otrzymaniu odpisu pozwu winna liczyć się z koniecznością zapłaty kwoty objętej pozwem tj. kwoty 2.000 zł a następnie – do doręczeniu stronie pozwanej odpisu opinii biegłego i odpisu pisma powodów z 16.02.2021r. zawierającego rozszerzenie powództwa- winna liczyć się z koniecznością zapłaty kwoty żadanego ostatecznie odszkodowania. Brak zapłaty w tych terminach skutkował popadnięciem w zwłokę.

O kosztach postępowania orzeczono na zasadzie art. 100 zd 2 k.p.c., mając na uwadze wynik procesu. Na zasądzone koszty składają się koszty zastępstwa prawnego w kwocie 900 zł. (par. 2 pkt 3 oraz par. 19 rozp. w z Min.Spraw z 22.10.2015r w sprawie opłat za czynności radców prawnych).

Na podstawie art. 113 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych nakazano pobranie nieuiszczonych kosztów sądowych od pozwanej na rzecz Skarbu Państwa. Na koszty sądowe złożyły się opłata od pozwu (kwota 8.250 zł – ustalona od ostatecznego żądania) oraz wydatki na wynagrodzenie biegłych (9.446,75 zł; k.135, k.171, k.360, k.434, k.556).

SSO Andrzej Kieć